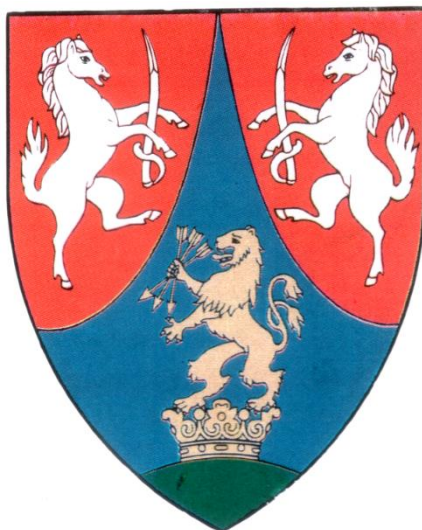

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Somogysárd Község Önkormányzat

2020 - 2025

"Megtanultam, hogy egy embernek csak akkor van joga a másakra felülről lenézni,
amikor annak talpra állni nyújt segítő kezét."

(Gabriel García Márquez)

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	4
Bevezetés	4
A település bemutatása	5
Somogysárd mezőgazdasági jellegű település. A település főbb munkáltatói a „Haladás” Mezőgazdasági Részvénytársaság, illetve az Önkormányzat.	6
Értékeink, küldetésünk	6
Célok	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	32
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	42
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	47
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	53
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	56
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	57
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	58
1. A HEP IT részletei.....	58
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	58
A beavatkozások megvalósítói.....	59
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	60
3. Megvalósítás.....	63
A megvalósítás előkészítése	63
A megvalósítás folyamata.....	63
Monitoring és visszacsatolás	65
Nyilvánosság.....	65
Érvényesülés, módosítás.....	67
4. Elfogadás módja és dátuma.....	68

Bevezetés

Magyarország biztosítja a területén tartózkodó személyek számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési és egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

Magyarország az emberek fenti rendelkezések szerinti bármilyen hátrányos megkülönböztetését törvényei által szigorúan bünteti, ugyanakkor a jogegyenlőség megvalósulását az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölését célzó intézkedésekkel segíti.

Magyarország az esélyegyenlőséget a társadalom számára fontos értéknek tekinti. Segíti elérni, hogy megkülönböztetés nélkül mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a jó minőségű szolgáltatások elérésére, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal élő, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az egyenlő bánásmód elvének betartása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása is. Magyarország nemzetközi kötelezettségeire, továbbá az európai közösségi jog vívmányaira tekintettel az Országgyűlés megalkotta az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló, módosított 2003. évi CXXV. törvényt. Az Országgyűlés, az Alaptörvény rendelkezéseire igazodva, e törvényben is elismerte minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen és hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára.

A Program kiemelt figyelmet fordít „A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjairól szóló” Kormányrendelet alapján elsődlegesen védettnek, illetve hátrányos helyzetűnek minősülő csoportok: **a mélyszegénységben élők, a nők, a fogyatékkal élők, az idősek és a gyermekek helyzetére.**

A Program egyes, a hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltárását, valamint esélyegyenlőségének előmozdítását szolgáló intézkedéseket tartalmaz, különösen:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzése, megszüntetése;
- a foglalkoztatás, a szociális és egészségi helyzet és a lakhatás tekintetében
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítása;
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott, vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítése a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

A Program az egyéb, esélyegyenlőség biztosítását célzó dokumentumokkal összhangban készült. Jelen esélyegyenlőségi helyzetelemzés célja az, hogy a rendelkezésre álló adatok, dokumentumok alapján feltérképezze Somogysárd község problémáit, lehetőségeit és elősegítse a településen élő hátrányos helyzetű személyek életminőségének javítását segítő intézkedési terv megfogalmazását.

Somogysárd Somogy megye középső részén található, 1.309 fő lakosú település. A Balaton irányából Juta, Hetes felől, a 61-es főútról pedig Kiskorpádról közelíthető meg. Aki vasúton érkezik, az a kiskorpádi vasútállomástól néhány kilométeres utazás után érkezik ide.

A Győr nemzetség ősi birtokát az oklevelek először 1364-ben Saard néven említik, több mint száz évvel később, 1454-től már Sárd néven szerepel. A XVIII. század közepén 1752-ben királyi adományként Somssich Antal tulajdonába került a terület. Valójában a család nevéhez fűződik mindaz az építészeti, természeti, kultúrtörténeti érték, amely ma is meghatározza Sárd arculatát, jelentőségét. Ugyanis a Somssichok idején Sárd már mezőváros volt, és a XIX. század elejétől jogot kapott országos vásárok tartására.

Az uraság egyik első ténykedése volt egy csárda megépítése, amely később a somogyi szegénylegények találkozóhelye lett. Ugyancsak a Somssich család építette 1755-58 között a falu főterén álló római katolikus templomot, mely a barokk építészet egyik szép, somogyi emléke, a Szentháromság nevet viseli. Sárd másik jelentős értéke és érdekessége copf és barokk stílusban, a XVIII. század közepén épült Somssich-kastély és a hozzá tartozó héthektáros park. A kastély és a park a Szabadság téren – ahol emlékmű őrzi a két világháború helyi áldozatainak nevét -, illetve a tovább „szaladó” Fő utcán található. A kastélyparkot téglakerítés határolja, ma természetvédelmi terület. Első fáit 1876-ban ültették. A bejárat közelében találjuk a hatalmas, négy métert is megközelítő kerületű páfrányfenyőt. Ekkora termetű példányok nagyon ritkák Magyarországon. Szép a kettős lucfenyő fasor és az évszázados ezüst hársak. A fiatalabb fák főként fenyőfélék, található itt jegenyefenyő, négy formázott hatalmas tiszafa, simafenyő és hamis ciprus is.

A Somssich-birtokon hagyományosan lótenyésztés folyt, erre építve jött itt létre 1953-ban a méntelep. A hetvenes évektől minden év augusztus 20-a körül nemzetközi Lovas Napokat rendeztek itt. A viadalra a magyar versenyzőkön kívül szép számmal érkeztek a környező országokból is. A ménes, a kastély 1993-ban a Belügyminisztérium tulajdonába került, itt folyt a lovas rendőrök kiképzése.

Somogyárd jeles személyisége Somssich Pál 1811-ben született a faluban. 1888-ban halt meg Budapesten. A Deák-párt politikusaként 1869-72 között a képviselőház elnöke volt. Egyik megalapítója és mecénása volt annak a kaposvári reálgimnáziumnak (ma Táncsics Mihály Gimnázium), amely nevét is sokáig viselte. Másik jeles személyiség Somssich János, 1824-ben született Sárdon. Részt vett az 1848/49-es szabadságharcban, alezredesi rangban. A halálos ítélet elől Amerikába menekült és 1855-ben Jacksonville-ben meghalt.

Somogyárd mezőgazdasági jellegű település. A település főbb munkáltatói a „Haladás” Mezőgazdasági Részvénytársaság, illetve az Önkormányzat.

Az intézmények (könyvtár, művelődési ház, óvoda) fenntartása az Önkormányzat költségvetésére nagy terhet ró.

Az egészségügyi, szociális és sport ellátás intézményei a háziorvosi, valamint a védőnői szolgálat, a sportélet meghatározója a Somogyárdi Sportkör.

Településünk belterületi útjai szilárd, pormentesített burkolattal rendelkeznek, de nagy részük felújításra szorul. A vezetékes ivóvízellátás, villany-, illetve földgázrendszer kiépült. Községünkben a csatornahálózat még nincs kiépítve.

Somogyárdon nagy hagyományai vannak a „Szentháromság napi” búcsúnak, valamint a Szilveszter napi – Európában egyedülálló – „Nyúlhajtó verseny”-nek.

Rendkívül impozáns épülete községünknek a Somssich-család által a XVIII. században épített kastély, illetve római katolikus templom. Az 1752-ben épült híres „Betyár-csárda” valaha jobb napokat is látott.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékosan él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a község lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Az Önkormányzat alapvető célja, hogy Somogyárd olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása, amelyek

- szolgálják egy összetartó társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzügyi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- támogatják a társadalmi integrációt a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Somogyárd Község Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében az Önkormányzat:

- döntésein keresztül kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén-minden lakos számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhasson, tanulhasson és élhessen
- rendelkezésre álló eszközeivel mindent megtesz annak érdekében, hogy megakadályozza bárki áldozattá válását
- segíti, hogy a település lakosai nemre, vallásra, nemzeti, etnikai hovatartozásra, politikai vagy más véleményre, korra, a cselekvőképesség hiányára vagy korlátozottságára, fogyatékoságára tekintet nélkül jogosultak legyenek igénybe venni valamennyi szolgáltatást és ellátást
- elutasít minden hátrányos megkülönböztetést és előítéletet
- elsődleges feladata a helyi társadalom zavartalan együttélésének biztosítása
- törekszik a szociális biztonság megteremtésére
- együttműködik az egyházzal, civil szervezetekkel
- ösztönzi a hátrányos helyzetűeket a közösség életében való részvételre

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

- **Az Alaptörvény Szabadság és felelősség című fejezete deklarálja:**

A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

A nők és a férfiak egyenjogúak.

Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket. (XV: cikk)

- **2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról**

A jogszabály feladatul adta a települési önkormányzatoknak, hogy öt évente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadjon el.

A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok különös tekintettel a nőkre, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre, az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre, a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre, olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

A helyi esélyegyenlőségi programot a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el.

A települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az a törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

- 321/2011. (XII. 27.) Korm.rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról
- 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. E törvény célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek¹ esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása

- 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról
- 2012. évi I. tv. A Munka törvénykönyvéről
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- Közhasználatú épületek akadálymentesítési kötelezettségéről szóló 1998. évi XXVI. tv.
- 2000. évi LX. törvény a foglalkoztatásból és a foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetéséről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1958. évi 42. ülészakán elfogadott 111. számú Egyezmény kihirdetéséről
- 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról
- 2004. évi CXXIII. törvény a pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról
- 2011. évi CXII. tv. az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- 176/2005. (IX. 2.) Korm. rendelet a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjának, továbbá az akkreditált munkáltatók ellenőrzésének szabályairól
- Az Európai Parlament és a Tanács 2006/54/EK irányelve (2006. július 5.) a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról
- 240/2006. (XI. 30.) Korm. rendelet a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről
- 10/2006. (II. 16.) OGY határozat az új Országos Fogyatékosügyi Programról
- 1982. évi 10. törvényerejű rendelet a nőkkal szembeni megkülönböztetés minden formájának felszámolásáról 1979. december 18-án New Yorkban elfogadott egyezmény kihirdetéséről

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás tekintetében az Ebktv. által előírt, hatályos HEP bemutatására van szükség. Az Ebktv. 2010. május 1-jén hatályba lépett 63/A. §-a rendelkezett a helyi esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat, valamint a többcélú kistérségi társulás öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadott el, melyet 2 évente át kellett tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A rendelkezést a 2011. évi CLXXIV. törvény módosította, így az esélyegyenlőségi programra vonatkozó szabályozás az Ekbtv. 31. §-ába került át.

Az önkormányzat a feladat-és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben –törvény keretei között –önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület –törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti. E részben ezeket a képviselő-testületi, az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő rendeleteket is szükséges bemutatni.

A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (2013. január 1-étől hatályba lépő) rendelkezik.

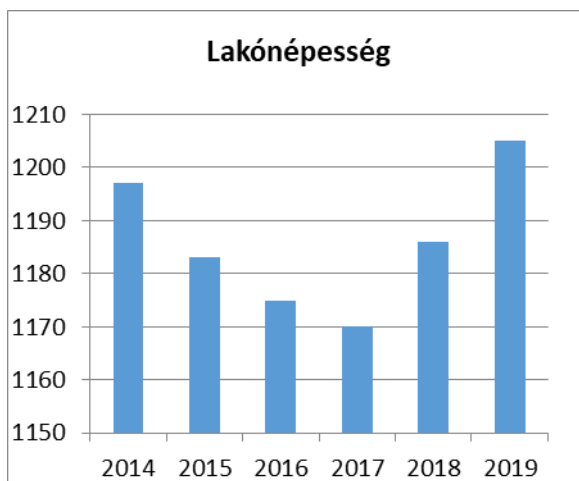
2. Stratégiai környezet bemutatása

Somogysárd Somogy megye középső részén található, 1.309 fő lakosú település. A Balaton irányából Juta, Hetes felől, a 61-es főútról pedig Kiskorpádról közelíthető meg. Aki vasúton érkezik, az a kiskorpádi vasútállomástól néhány kilométeres utazás után érkezik ide.

1. számú táblázat -
Lakónépeség száma az év
végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2014	1197	bázis év
2015	1183	98,83%
2016	1175	99,32%
2017	1170	99,57%
2018	1186	101,37%
2019	1205	100,67%

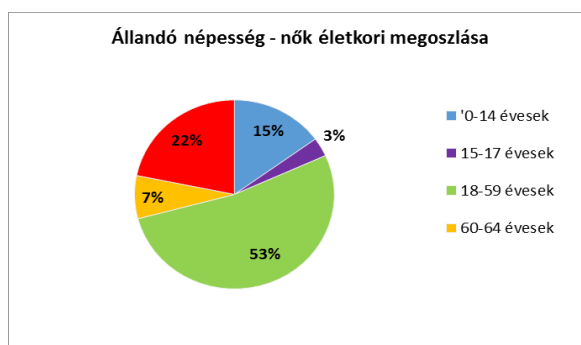
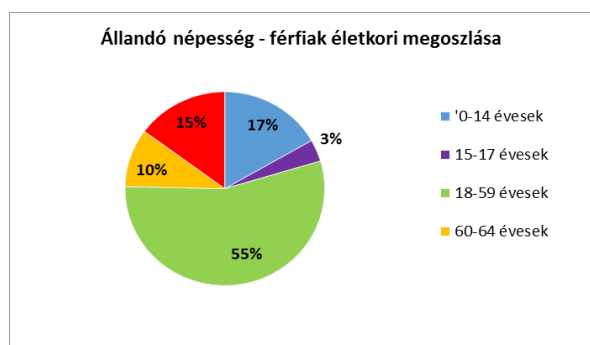
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	657	652	1309	50,19%	49,81%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			47	3,59%	
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	110	98	208	8,40%	7,49%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	24	21	45	1,83%	1,60%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	361	343	704	27,58%	26,20%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	64	48	112	4,89%	3,67%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	98	142	240	7,49%	10,85%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Somogyárd település lakosainak népességszáma 2014-től, 2018-ig ingadozó, azonban az össznépességhez viszonyítottan ez a változás nem jelentős, így a lakosság lélekszáma közel állandó. A településen élők kor szerinti megoszlása szerint az aktív korúak aránya csak kevéssel haladja meg a gyermekek, fiatal korúak és az idősek együttes arányát. Az idősek aránya a gyermekek és fiatalok arányához viszonyítottan kis mértékben magasabb. Az idősek és az aktív korúak aránya tekintetében a település elöregedése figyelhető meg.

A lakosság elöregedése következtében egyre inkább növekszik a szociális ellátások iránti igény.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

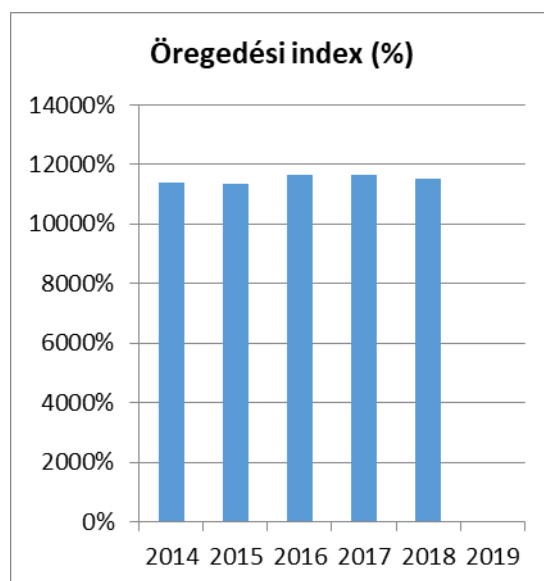
Korcsoport	Fő		Változás
	2011	2018	Fő
15 éves gyermekek száma	11	18	7
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	9	15	6
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	10	12	2
Összesen	30	45	15

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2014	230	202	113,86%
2015	236	208	113,46%
2016	239	205	116,59%
2017	238	204	116,67%
2018	240	208	115,38%
2019	245	211	116,11%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

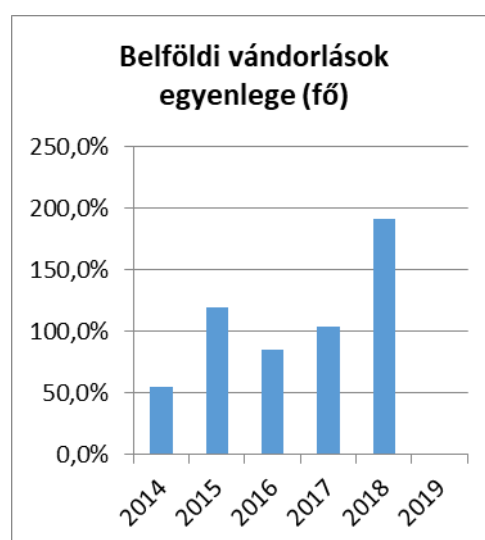
Az öregedési index az adott település népességére és annak idősödésére vonatkozó mutatószám. Amennyiben az index értéke 100 % alatti, akkor többségben vannak a 14 év alattiak, tehát fiatalos a népességszerkezet, azonban ha az index 100 feletti, akkor a 64 év felettiiek vannak többen, tehát a település elöregedő. Ez az esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy fiatalos népességszerkezet esetén a gyerekek, öregedő esetén az idősek fokozottabb ellátására van szükség.

Somogyárd viszonylatában fenti táblázat és diagram segítségével megállapítható, hogy a vizsgált időszakban a népesség elöregedő szerkezetű.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2014	26	47	55,3%	-16,38
2015	36	30	120,0%	4,67
2016	46	54	85,2%	-6,26
2017	51	49	104,1%	1,56
2018	69	36	191,7%	25,21
2019	n.a.	n.a.	-	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

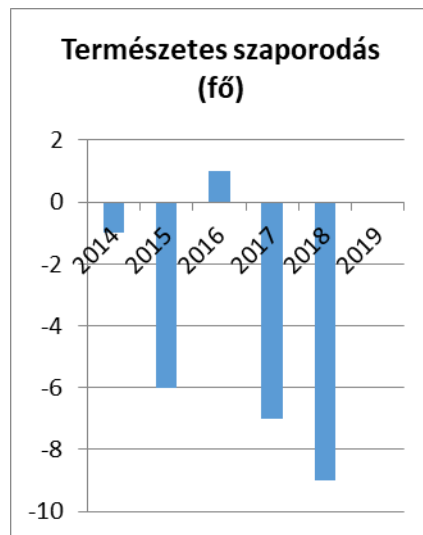

A vizsgált időszakban a bevándorlás emelkedő mértéket mutat, az elvándorlás átlagosan csökken a bázis évhez viszonyítva. Az elvándorlás és a bevándorlás egymáshoz viszonyított mértéke évről-évre váltakozó.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élvezületek száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2014	16	17	-1
2015	12	18	-6
2016	16	15	1
2017	12	19	-7
2018	7	16	-9
2019	11	22	-11

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Somogyárd község rekreációs képessége negatív. Ez alapján megállapítható, hogy a népesség csökkenő tendenciát mutat a településen.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- **Somogysárd község költségvetési koncepciója, valamint költségvetési rendelete.** Cél: a következő évi költségvetésnek a kidolgozásához iránymutatásokat, elképzeléseket fogalmaz meg és meghatározza az elérni kívánt célokat. A koncepció és a költségvetési rendelet az esélyegyenlőség megteremtésére, elősegítésére fordítható pénzügyi lehetőségek határait fekteti le.
- **Somogysárd község gazdasági programja** helyi szinten szabályozza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőséggel összhangban, a helyi, társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételét az Önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatokat biztosítják, fejlesztését szolgálják.
- **Somogysárd község Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2015. /III.1./ sz. rendelete** a szociális ellátások helyi szabályozásáról.
- **Településrendezési terv:** Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat –a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint –a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Somogysárd község a Dél-dunántúli Régióban, azon belül Somogy megye Kaposvári Kistérségében található. A Kaposvári Kistérség Somogy megye középső részén helyezkedik el. Nyugati irányban kiterjedésének határa a Belső-Somogy, délről és keletről a megyehatár, északról pedig az Igal – Polány - Felsőmocsolád vonal zárja le. A kistérség 54 településből áll, területe 2011. év elején 1041,14 km², lakónépessége 100.941 fő, népsűrűsége 96,95 fő/km²

A kaposvári kistérség megalakulásakor is az ország egyik legnagyobb kistérsége volt.

77 települést fedett le, 124 ezer fős lakossági lélekszámmal, benne Kaposvár Megyei Jogú Várossal. A térség polgármesterei már 1993-ban szövetséget alakítottak, majd a területfejlesztési törvény szerint területfejlesztési társulást hoztak létre 1996-ban (KKKÖTT –Kaposvár és Környéke Kistérségi Önkormányzati Területfejlesztési Társulás). A többcélú társulás (KTKT – Kaposvári Többcélú Kistérségi Társulás) az önkormányzati törvény alapján jött létre 2004 júniusában, majd a 2004. évi CVII. törvény szerint átalakult. 2004 decemberében megalakult a Kistérségi Fejlesztési Tanács is. A többcélú társulás legfőbb döntéshozó szerve a Társulási Tanács, melyet a települések képviselőiben polgármesterek alkotnak. A társulás hatáskörébe a tanács több, stratégiai jelentőségű feladatot utalt: települési önkormányzatok kötelező és önként vállalt oktatási, egészségügyi, szociális feladataiban az együttműködés koordinálása, segítése, a költségvetési szervek belső ellenőrzése, az önkormányzatok érdekképviselője a szilárd hulladék közszolgáltatás ellátásban, területfejlesztési projektek végrehajtása. A kistérségi társulás az operatív feladatok végzésére létrehozta 2005. február 16-án önálló intézményét, a Hivatalt. 2008. január 1-jével a 77 település által létrehozott Kaposvári Többcélú Kistérségi Társulásból kivált 23 település, és megalkotta a Kadarkúti-Nagybajomi Többcélú Kistérségi Társulást.

A Kaposvári kistérség aprófalvas településszerkezettel rendelkezik. A jelenlegi és a jövőbeni tendencia is azt mutatja, hogy a településeken születő gyermeklétszám folyamatosan csökken. Az emberi erőforrások tekintetében Somogy megye az országos átlagnál gyengébb pozíciókkal bír. Ez az iskolai végzettség és a tudományos kutatás mutatószámaira egyaránt érvényes. Az általános, közép-és felsőfokú végzettségűek megyei aránya elmarad a régió átlagától.

A kistérség a legtöbb mutató tekintetében a megyei átlag alatt van a humán erőforrás területén, az általános iskolai végzettség tekintetében hasonló mutatókkal rendelkezik, mint a megye és a régió. A jelentősebb elmaradás a közép-és a felsőfokú végzettségűek számában mutatkozik.

A térség országos közúthálózaton jól megközelíthető. Észak-déli irányban a Balatonlelle - Szigetvári 67. sz. főközlekedési

út, kelet - nyugati irányban pedig a 61. sz. főközlekedési út (Nagykanizsa - Dunaföldvár) szeli át. Valamennyi település szilárd burkolatú úton elérhető. Az utak minősége változó, a fő útvonalak kivételével jellemzően gyenge, sok helyen padka nélküli, hullámos és kátyús. Szélessége a helyi forgalomhoz képest ma megfelelő, de teherszállítás és tömegszállító járművek együttes forgalmát csak lassan képesek átvezetni. A településeket összekötő országos útvonalakon menetrend szerinti autóbuszjáratok közlekednek. A térségben lévő települések nagy része azonban csak Kaposváron keresztül kerülhet egymással közúti kapcsolatba, amelyen csak kismértékben javított a kaposvári 61-es elkerülő út kiépítése. A kistérséget átszeli a Gyékényes – Dombóvár - Budapest, vasútvonal, valamint végállomása a Kaposvár - Siófok, illetve a Kaposvár - Fonyód vasútvonalaknak. A kistérség nagyságából adódóan – illetve a térségek eltérő adottságai miatt – szükséges volt a mikrokörzeti szintű lehatárolás. Figyelembe véve a földrajzi fekvést is három mikrokörzet alakult. A 21 településből álló térség legfontosabb adottsága a táji-természeti adottságok. A természeti erőforrásokon belül a földterület és az erdőállomány a meghatározó. A térség legfontosabb stratégiai erőforrásait a termőföld és az idegenforgalmi adottságok jelentik.

(Forrás: KTKT Kistérségi Közoktatási Fejlesztési Terve 2007 A Kaposvári Kistérség Területfejlesztési Konceptiója és Programja)

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére –nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb.3millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben.

A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása.

Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden

mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012).

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte.

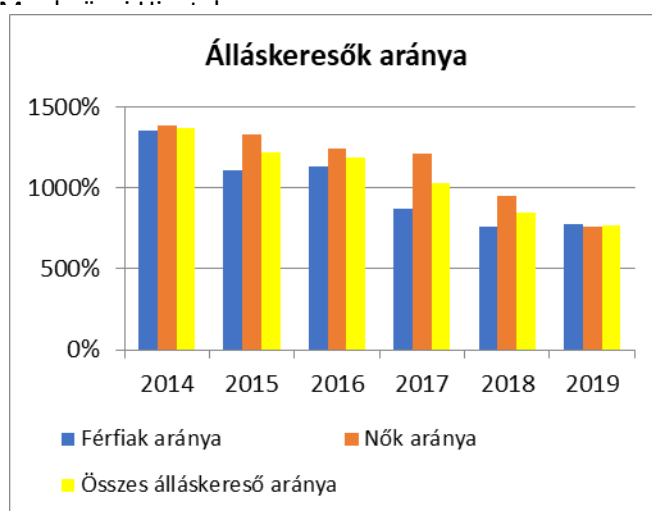
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	436	414	850	59	13,53%	57,25	13,83%	116	13,68%
2015	432	409	841	47,75	11,05%	54,5	13,33%	102	12,16%
2016	430	404	834	48,75	11,34%	50,25	12,44%	99	11,87%
2017	440	398	838	38,25	8,69%	48,25	12,12%	87	10,32%
2018	449	412	861	34,25	7,63%	39	9,47%	73	8,51%
2019	n.a.	n.a.	-	34	-	31,25	-	65	-

Forrás: TeIR, Nemzeti

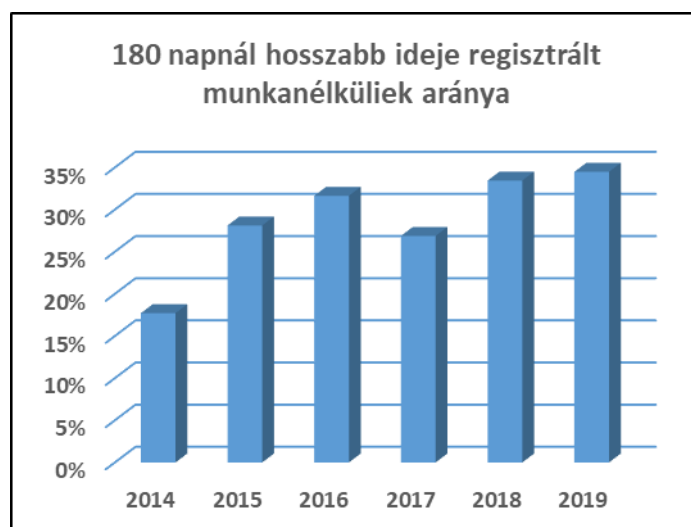
Az aktív korúak munkanélküliségi aránya csökkenő tendenciát mutat, mely a férfiak és a nők esetében is hasonló értékeken mozog.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2014	17,71	n.a.	n.a.	0	-	-
2015	28,12	n.a.	n.a.	0	-	-
2016	31,64	n.a.	n.a.	0	-	-
2017	26,88	n.a.	n.a.	0	-	-
2018	33,45	n.a.	n.a.	0	-	-
2019	34,48	n.a.	n.a.	0	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A vizsgált időszakban a bázis évhez viszonyítva jelentős (~17 %-os) emelkedés tapasztalható a munkanélküliek tekintetében.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		116	102	99	87	73	65
20 év alatti (TS 1002)	Fő	6	6,5	5,75	2,25	1,75	2,75
	%	5,16%	6,36%	5,81%	2,60%	2,39%	4,21%
20-24 év (TS 1003)	Fő	17,25	15,5	15,5	13	7,75	6
	%	14,84%	15,16%	15,66%	15,03%	10,58%	9,20%
25-29 év (TS 1004)	Fő	13,25	11,25	8,75	9,75	11,5	9
	%	11,40%	11,00%	8,84%	11,27%	15,70%	13,79%
30-34 év (TS 1005)	Fő	11,75	11	10,75	8,5	7,25	7
	%	10,11%	10,76%	10,86%	9,83%	9,90%	10,73%
35-39 év (TS 1006)	Fő	12,25	9,25	10	6,75	6,5	4,5
	%	10,54%	9,05%	10,10%	7,80%	8,87%	6,90%
40-44 év (TS 1007)	Fő	10,25	7,75	7,25	8,75	8	7,75
	%	8,82%	7,58%	7,32%	10,12%	10,92%	11,88%
45-49 év (TS 1008)	Fő	12	12	12,25	10,5	6,75	4,25
	%	10,32%	11,74%	12,37%	12,14%	9,22%	6,51%
50-54 év (TS 1009)	Fő	17,25	14,75	11,5	10,5	8,5	6,25
	%	14,84%	14,43%	11,62%	12,14%	11,60%	9,58%
55-59 év (TS 1010)	Fő	15,75	9,75	11,25	8,25	6,75	9
	%	13,55%	9,54%	11,36%	9,54%	9,22%	13,79%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	0,5	4,5	6	8,25	8,5	8,75
	%	0,43%	4,40%	6,06%	9,54%	11,60%	13,41%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek között az 59 év feletti korcsoportja esetében figyelhető meg egy markáns, nem kívánatos emelkedés, mely a többi korcsoporthoz viszonyítva kiemelkedő. Az 55-59 év közötti korcsoport is hasonló arányt mutat, azonban ez a vizsgált időszakban állandó érték. A fenti adatok alapján megállapítható, hogy az idősödő munkavállalók számára intézkedésben foglalt segítség nyújtás szükséges.

A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

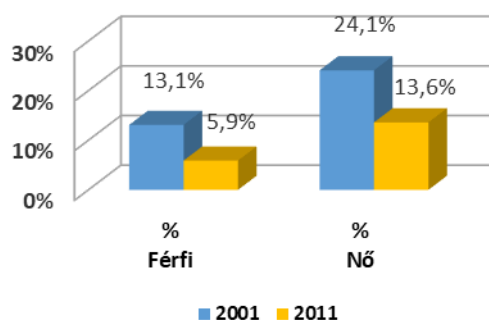
Somogyárd község külön adatokkal nem rendelkezik fogyatékkal élő, valamint roma népesség körében jelentkező álláskereső számáról. A Munkaügyi Központ számos eszközzel: átképzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közhasznú foglalkoztatás támogatás igyekszik az álláskeresőket visszavezetni a munka világába.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	86,9%	75,9%	13,1%	24,1%
2011	94,1%	86,4%	5,9%	13,6%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

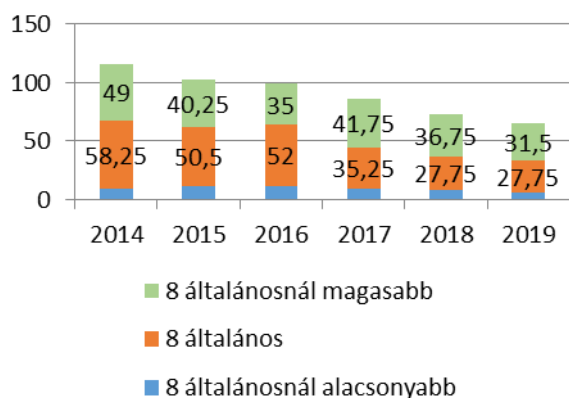
A településen élő regisztrált munkanélküliek

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	116	9	7,74%	58,25	50,11%	49	42,15%
2015	102	11,5	11,25%	50,5	49,39%	40,25	39,36%
2016	99	12	12,12%	52	52,53%	35	35,35%
2017	87	9,5	10,98%	35,25	40,75%	41,75	48,27%
2018	73	8,75	11,95%	27,75	37,88%	36,75	50,17%
2019	65	6	9,20%	27,75	42,53%	31,5	48,28%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint (fő)

vizsgálata során megállapítható, hogy a 8 általános iskolai osztály-vagy annál magasabb végzettséggel rendelkezők esetében a munkanélküliség mutatószáma a vizsgált időszak során csökkent, míg a 8 általános iskolai osztálynál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők körében a mutatószám ingadozást jelzett, azonban az arányuk jelentősen nem csökkent, így ez utóbbi célcsoport részére intézkedés kidolgozása indokolt, hogy legalább a 8 általános iskolai osztály végzettséget megszerezzék az érintettek.

Foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű csoportok a gazdasági válság következményeként egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek kizárva a munkaügyi regisztrációból, ezzel veszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét.

3.2.7. számú táblázat - Felőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felőttoktatásban tanulóknak száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2014	n.a.	n.a.	-
2015	n.a.	n.a.	-
2016	n.a.	n.a.	-
2017	n.a.	n.a.	-
2018	n.a.	n.a.	-
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TelR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

c) közfoglalkoztatás
A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája.

Év	Középfokú felőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépfokú felőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felőttoktatásban résztvevők		Középfokú tanulóknak száma a felőttoktatásban (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2014	-	n.a.	-		-		-	n.a.
2015	-	n.a.	-		-		-	n.a.
2016	-	n.a.	-		-		-	n.a.
2017	-	n.a.	-		-		-	n.a.
2018	-	n.a.	-		-		-	n.a.

Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatottak támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

A munkaerő piaci célcsoport foglalkoztatásához a következő formákban nyújtanak támogatást:

- rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása (legfeljebb 4 hónap időtartam, napi 4 órás munkaidő),
- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása (legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 6-8 órás munkaidő).

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A településen problémát jelent a helybeli munkalehetőségek hiánya, a lakosságnak csak a töredék része tud a községben dolgozni, az emberek többségének ingázni kell nap, mint nap a munkahely és a lakóhely között.

A lakosság foglalkoztatottságára jellemző, hogy meghatározó a megyeszékhelyen történő munkavállalás. Az ipari szerkezet átalakulása és a nagyvállalatok részbeni megszűnése következtében kialakult kisebb létszámmal működő közép- és kisvállalati struktúrának már nincs akkora munkaerő felvevő igénye. További problémákat jelenthet az a tény, hogy az ingázó munkaerő nagy részét multinacionális vállalatok foglalkoztatják.

Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatását szintén a közfoglalkoztatással tudjuk biztosítani, a Munkaügyi Központban pedig felkereshetik az Álláskeresők Klubját.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Településünkön ezt nem tudjuk megoldani, a családgondozó azonban lehetőség szerint információt nyújt. A város közelsége révén ezek az információk pl. a Munkaügyi Központ felkeresésével is megoldható.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Községünkben saját fenntartású intézményekben képesítés miatt a mélyszegénységben élők foglalkoztatása lehetetlen, erre a közfoglalkoztatás terén figyelünk oda.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

a) igényelt, illetve megállapított támogatások összege, száma stb.

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskeresők számára elérhető támogatásokat. E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

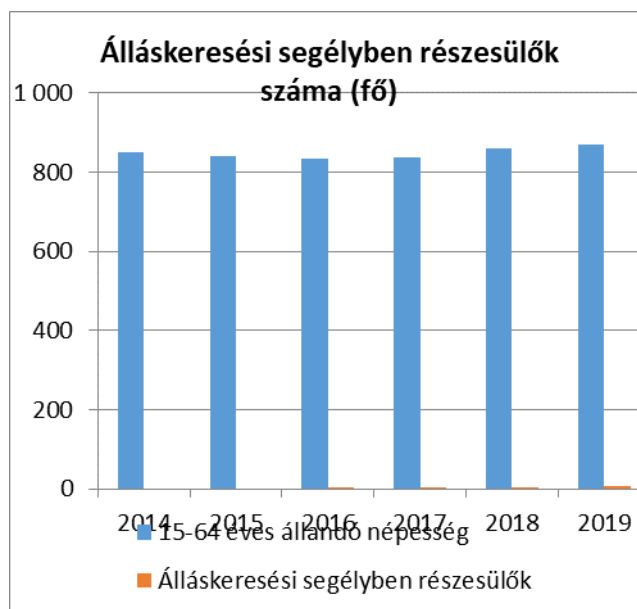
- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

A települési önkormányzat a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a szociálisan rászorultak részére a törvényben meghatározott pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, valamint más pénzbeltámogatásokat is megállapíthat. A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátást (a továbbiakban: személyes gondoskodás) az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóközösségükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A szociális alapszolgáltatások közé tanyagondnoki szolgálat, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat tartozik. A településen tanyagondnoki szolgálat és házi segítségnyújtás is működik.

Az álláskeresői segélyben részesülők létszáma a vizsgált időszak során emelkedett.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

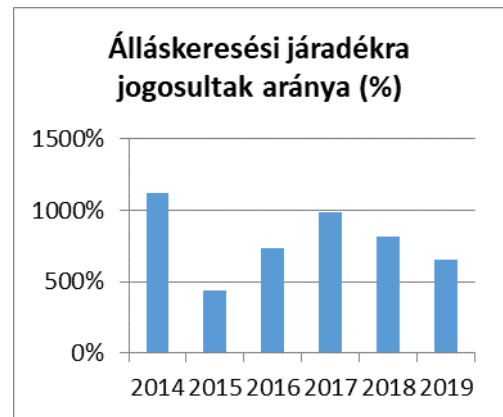
Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2014	850	n.a.	-
2015	841	n.a.	-
2016	834	0,75	0,09%
2017	838	1	0,12%
2018	861	2,25	0,26%
2019	871	5,5	0,63%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2014	116	13	11,2%
2015	102	4,5	4,4%
2016	99	7,25	7,3%
2017	87	8,5	9,8%
2018	73	6	8,2%
2019	65	4,25	6,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma ingadozó, Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők aránya azonban nem jelentős.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2014	49,75	n.a.	5,85%	n.a.	-
2015	45	0,2	5,35%	n.a.	-
2016	56,75	2,22	6,8%	n.a.	-
2017	44,25	n.a.	5,3%	n.a.	-
2018	39	n.a.	4,5%	n.a.	-
2019	32,25	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fentiek alapján megállapítható, hogy a település lakosainak lélekszámahoz, illetve az aktív korúak számához viszonyítva a járadékra, támogatásra vagy segélyre jogosultak aránya számottevő, támogatásukra intézkedések kidolgozása és megvalósítása indokolt.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

a) bérlakás-állomány és

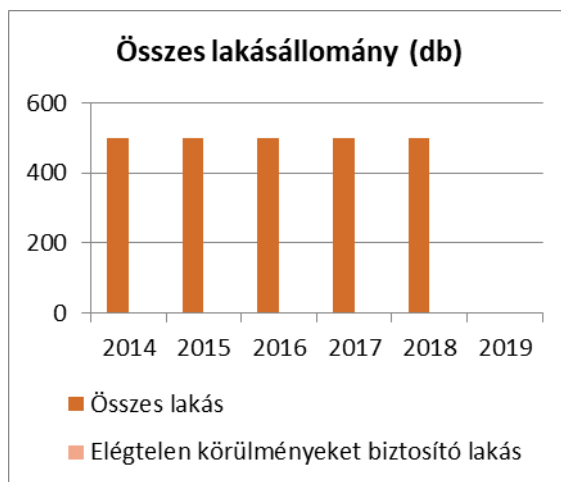
b) szociális lakhatás és

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A lakásállomány száma településünkön 501-re emelkedett. A lakásállomány és szociális lakásállomány statisztikai adatait szemlélteti az alábbi táblázat, melyből megállapítható, hogy önkormányzati szociális lakása az önkormányzatnak nincs.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2014	498	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	498	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	498	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	498	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	498	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	501	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

A település lakásállománya a vizsgált időszak során minimálisan változott. 3 új ház épült a településen.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Arra vonatkozó adattal önkormányzatunk nem rendelkezik, hogy a lakásállományból mennyi az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma.

e) lakhatást segítő támogatások

Lakhatást segítő támogatások közül önkormányzatunk a lakhatás költségeire fordítható települési támogatást biztosítja a rászorulóknak részére.

A 2011. évtől jelentősen megnőtt a lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma az előző évekhez képest, ami a jogszabályváltozással indokolható (megemelték a jogosultsági feltételként előírt egy főre eső jövedelem összegét).

f) eladósodottság

Az elmúlt 2 évben már egyre inkább érzékelhető a településen élő szegényebb réteg eladósodása. A rendkívüli segély kérelmekből, az ingatlanárverési hirdetmények számából arra lehet következtetni, hogy egyre több családot érint valamely közszolgáltató vagy hitelintézet felé fennálló tartozás miatti végrehajtás elrendelése.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Somogysárd község külterületén elhelyezkedő ingatlanok közművesítettsége sajnos elmarad a belterületi ingatlanokétól, mivel külterületen csak villamosenergia szolgáltatás áll az ott lakók rendelkezésére, földgáz és vezetékes ivóvíz szolgáltatás nincs.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Somogysárd községben telep / szegregátum nem alakult ki.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A törvény az önkormányzatok számára kötelezően ellátandó feladatként írja elő az egészségügyi alapellátásról való gondoskodást:

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2014	1	n.a.	n.a.
2015	1	n.a.	n.a.
2016	1	n.a.	n.a.
2017	1	n.a.	n.a.
2018	1	n.a.	n.a.
2019	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Önálló körzetben, egy fő háziorvos látja el a hozzá forduló betegeket. Az orvos munkáját egy asszisztens, diplomás ápolónő segíti. Az otthon ellátott betegeket az orvos megbízásából az ápolónő rendszeresen látogatja.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Gyermekorvosi ellátás a településen nincs.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2014	33
2015	40
2016	40
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2014	n.a.	n.a.	-
2015	n.a.	n.a.	-
2016	6,42	n.a.	6,42
2017	n.a.	n.a.	-
2018	n.a.	n.a.	-
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élő közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező lakosok száma a vizsgált időszak első részében áll rendelkezésre, mivel 2016 óta a Járási Hivatalok állapítják meg a jogosultságokat. Teljes lakosságszámhoz viszonyítva magas létszámmal vannak jelen a közgyógyellátásra jogosultak, így az ellátási forma szükségessége megállapítható.

Fogorvosi ellátásról: A községben fogorvosi ellátás nincs, a körzeti fogorvos a 10 km-re található Hetes községben látja el a betegeket.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Községünkben a szűrővizsgálatokat már kisgyermekkorban elkezdik. Somogysárdon a következő szűrővizsgálatokat végzik el a szakemberek:

- A védőnő, illetve a havonta egyszer Kaposvárról érkező gyermekorvos a gyermekeknél 1, 3, 6 hónapos korban úgynevezett státus vizsgálatot végez, mely mind a testi, mind a szellemi fejlődésre kiterjed. A hatodik hónap után évente történik szűrővizsgálat 6 éves korig.
- Az iskolaérettséget vizsgáló státusfelmérés 5 éves korban esedékes.
- A védőnő a felnőtt női lakosság részére nővédelmi tanácsadást is tart.
- A háziorvos és a védőnő az iskola egészségügyi szűrés keretében a testi fejlődés mellett látás-hallás vizsgálatot is végez az iskolákban.
- A község lakossága szervezeten részt vehet a Kaposi Mór Oktató kórházban előre egyeztetett időpontban nőgyógyászati szakrendelésen nőgyógyászati rákszűrésen, emlőszűrésen; az urológiai szakrendelésen elérhető a prosztatara szűrés.
- A községben már több alkalommal került megrendezésre egészségnap az érdeklődőknek.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Rehabilitációs ellátásra a Kaposi Mór Oktató Kórházban /Kaposvár/, ill. a kaposvári Termálfürdőben van lehetőség.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A képviselő-testület nagy hangsúlyt fektet a közétkeztetés színvonalára, ezért a közétkeztetés keretein belül étkező gyermekek, időskorúak és szociálisan hátrányos helyzetűek étkeztetését melegítőkonyha üzemeltetésével biztosítja, a főzőkonyha a szomszédos Mezőcsokonya településen található.

Az étrendek összeállításánál alapvető szempont, hogy az adott korcsoport számára javasolt energia, szénhidrát, zsír, vitamin, ásványi anyag és élelmi rost bevitel teljesüljön. További szempont, hogy az étrend összeállítása során érvényesüljön az egészségmegőrző és betegségmegelőző táplálkozás, a változatosság, az idényszerűség és korszerűség, mind a felhasznált nyersanyagok, mind az alkalmazott konyhatechnológiai eljárások esetében.

Az egészséges étrend minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, mely élelmezésvezető bevonásával történik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Településünkön a helyi Sportkör heti 1-2 alkalommal biztosít edzési lehetőséget az ifjúsági és a felnőtt korosztályú labdarúgók számára. Az iskola a köznevelési törvényben előírt – jelenleg az elsős diákok számára, felmenő rendszerben – „kötelező mindennapos tanórai testnevelés” órát biztosítja.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 2. § -a kimondja, hogy „ A szociális ellátás feltételeinek biztosítása - az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl - az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata”.

Ellátási kötelezettségek két részre oszthatók a szociális törvény értelmében:

- lehetnek pénzbeli és/vagy természetbeli szociális ellátások és,
- személyes gondoskodást nyújtó szociális alap/ szakellátás.

Somogyárdon a somogyjádi Alapszolgáltatási Központ látja el a szociális alapellátást. A szakmai feladatokat tekintve a következő szolgáltatásokat nyújtja:

Gyermekjóléti szolgáltatás: A gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek egészséges fejlődéséhez, jólétéhez, a családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez.

Családsegítés: A Családsegítő Szolgálat segítséget nyújt az illetékességi területén élők számára a szociális és mentálhigiénés problémák, illetve a krízishelyzet megoldásában az ilyen élethelyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából.

Házi Segítségnyújtás: Az önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, célja a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes 65 év feletti időszerű, vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek jelzése alapján, az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása.

Szociális étkeztetés: Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorulóknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik ezt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen: koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt. A jogosultsági feltételek részletes szabályai a települési önkormányzat helyi rendeletében kerültek meghatározásra.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nincs olyan információnk, hogy bármely szolgáltatás nyújtásakor a szolgáltatást igénybevevőt hátrányos megkülönböztetés, vagy az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése érte volna.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli és természetbeni ellátások megállapításakor pozitív diszkriminációval segítjük a különböző célcsoportokhoz tartozókat. (pl.: szegénységben élők, fogyatékkal élők, idősek).

3.7 Közösségi viszonyok, helyi község bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Minden évben különös hangsúlyt fektet önkormányzatunk a helyi közösséget megmozgató szilveszteri nyúlhajtó verseny szervezésére, valamint az évek óta június hónapban megrendezendő

Sport- és egészségnapra. A képviselő-testület változatos programok szervezésével biztosítani kívánja a lakosok számára a tartalmas szórakozás lehetőségét.

A község kulturális életét színesítik a Nyugdíjasklub által szervezett különböző rendezvények, dalos találkozók, nyugdíjas találkozók, kirándulások.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen nem fordult elő etnikai konfliktus.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Az Önkormányzat évente több alkalommal szervez a családsegítő szolgálattal együttműködve adományozást.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A községben nem működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
10% feletti településünkön a munkanélküliség, ezen belül magas a tartós munkanélküliek aránya	közfoglalkoztatásban résztvevők számának növelése
a roma gyermekek identitástudata gyenge	a gyerekek roma identitásának erősítése
nem eléggé ismertek a roma hagyományok, a roma kultúra	a roma kultúrát bemutatni különböző rendezvényeken

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Településünkön a 0-14 éves korú lakosok száma az utóbbi években növekedést mutat.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

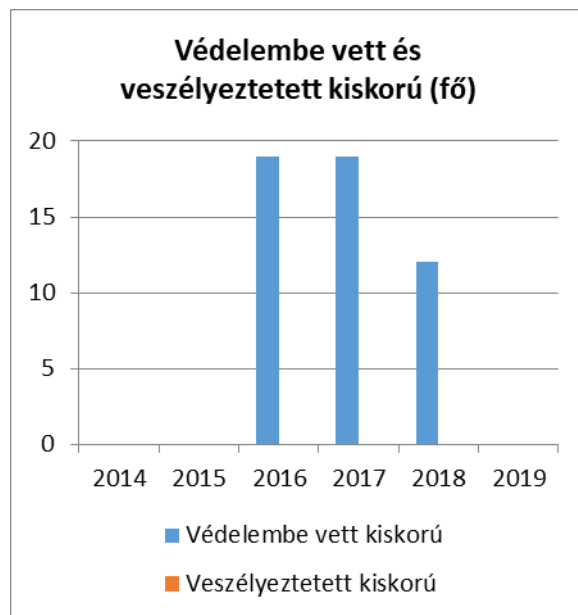
A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi.

Településünkön a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma évről – évre változik.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	19	n.a.
2017	19	n.a.
2018	12	n.a.
2019	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

A védelembe vett kiskorú gyermekek száma a településen élők számához viszonyítva és esetek számához viszonyítva is magas. Az esetek megelőzését célzó intézkedések kidolgozása indokolt.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet:

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll: a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családbafogadó gyám legmagasabb iskolai végzettsége alapfokú –(alacsony iskolai végzettség, melynek igazolása a kérelemben megtehető önkéntes nyilatkozattal történik)

b) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a családbafogadó gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ – (alacsony foglalkoztatottság, melynek fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi)

c) a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek – (elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény)

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakáskörülmény) legalább kettő fennáll.

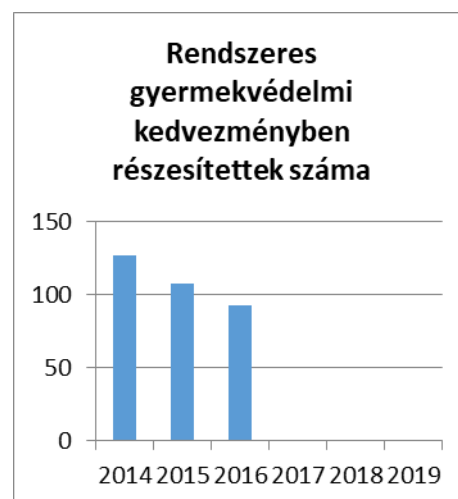
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2014	127,5
2015	107,5
2016	93
2017	87
2018	79
2019	83

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma a településen változó, enyhe csökkenést mutat.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíthető az a gyermek, ill. fiatal felnőtt, akinek családja időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás az utóbbi években nem került megállapításra községünkben.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Községünkben nincs magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, telepszerű lakókörnyezet településünkön nincs.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Településünkön a Védőnői Szolgálat egy védőnő alkalmazásával működik, aki két körzetben látja el feladatait, ő látja el az iskola védőnői feladatokat is.

A védőnő először a tanácsadón találkozik a várandós anyákkal és azt követően folyamatosan tartja velük a kapcsolatot. Cél a várandósság időszakának, majd a megszületett csecsemő fejlődésének figyelemmel kísérése. Erre egyrészt a Védőnői Tanácsadóban tartott tanácsadón nyílik lehetőség, ahol meghatározott időpontban szülész-nőgyógyász, illetve gyermekorvos is jelen van, másrészt a védőnő a családgondozások során győződnek meg a kismamák, anyukák és gyermekeik állapotáról.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2015	1	116
2016	1	113
2017	1	104
2018	1	113
2019	1	117

Forrás: TeIR. KSH Tstar. önkormányzati adatevűítés

Védőnői szolgálatról - A 0-14 éves korosztály ellátása érdekében védőnői körzet működik, melyben az ellátottak száma jelenleg összesen 117 fő. A védőnő munkája során napi kapcsolatban van a várandós nőkkel és a kisgyermekes anyákkal, gyermekeikkel.

A védőnő feladatai közé tartozik:

- várandós anyák és a 0-14 éves korú gyermekek és családjuk gondozása
- tájékoztatás, tanácsadás, az egészségmegőrzés, az optimális környezeti feltételekre vonatkozóan (helyes táplálkozás, káros szenvedélyek megelőzése, egészséges életmód)
- a gyermekek megfelelő érzelmi, értelmi fejlődésének elősegítése, biztosítása, veszélyeztetettség megelőzése.

A védőnő – a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként – szociális veszélyeztetettség esetén lépéseket tesz a fennálló körülmények megváltoztatására, mely a Gyermekegészségügyi Szolgálattal együttműködve valósul meg.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2014	0	n.a.	0	n.a.	0
2015	0	n.a.	0	n.a.	0
2016	0	n.a.	0	n.a.	0
2017	0	n.a.	0	n.a.	0
2018	0	n.a.	0	n.a.	0
2019	0	n.a.	0	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Somogyárdon az egészségügyi alapellátást egy felnőtt házi orvos látja el az önkormányzattal kötött szerződés alapján területi ellátási kötelezettséggel vállalkozási formában. Betöltetlen praxis a településen nincsen.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korosztály speciális ellátása helyben biztosított. A szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb nyolcéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. Az óvodában két gyógypedagógust alkalmaznak.

d) gyermekjóléti alapellátás

Gyermekjóléti Szolgálat: A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladatát a somogyjádi Alapszolgáltatási Központ látja el, 1 fő családgondozó végzi a településen a feladatát. A tárgyi feltételek a munkavégzéshez adottak.

Gyermekek napközbeni ellátása: A gyermekek napközbeni ellátása óvodai nevelés keretén belül valósul meg.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0
2018	0	0	0	0
2019	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A településen sem bölcsőde, sem családi napközi nem működik.

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látják el – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,

Az előzőekben felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Ezek a személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

Az észlelő-és jelzőrendszerrel jól működik településünkön, együttműködésünket megfelelőnek tartjuk. A jelzések a gyermekjóléti szolgálathoz elsősorban közoktatási intézményekből érkeztek, valamint jelzett, illetve értesített a rendőrség, védőnői szolgálat.

Közoktatási intézménytől leginkább a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos problémák miatt érkeznek jelzések.

Összességében elmondható, hogy az észlelő- és jelzőrendszer több tagjával napi kapcsolatban áll a Gyermekjóléti Szolgálat, mind a szakmai, mind pedig a személyes kapcsolat elősegíti a rugalmas, a gyermekek érdekeit szem előtt tartó közös munkát.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítása nem kötelező önkormányzati feladat, azt az állam biztosítja a gyermekek részére.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A program 3.6 pont e) pontjában már kifejtettük a gyermekek sport programokhoz való hozzáféréseinek lehetőségeit.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon nem mindenki jut hozzá a megfelelő mennyiségű és minőségű táplálékhoz. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodáskorú és általános iskolás gyermekek térítésmentesen, míg a rászoruló középiskolás tanulók 50%-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni. Ingyenes tankönyvellátásra, továbbá 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három-vagy többgyermekes családban él.

A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy jogszabályban rögzített számú munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek étkeztetését napi egyszeri melegétkeztetés formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151.§ (1) bekezdés g) pontja alapján ingyenesen vagy kedvezményesen.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Pozitív diszkrimináció érvényesül a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett szabadidős programok szervezése során, melyeken elsősorban hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek vesznek részt.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A súlyos és halmozottan fogyatékos, sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása a szakértői bizottság véleménye alapján vehető igénybe a szülő igénye, a gyermek állapota és a szakértői bizottság javaslatának figyelembevételével.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

Településünkön az SNI gyermekek többi gyermekkel való együttnevelésének, oktatásának feltételei adottak.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2015	54	2	55	1	42	0
2016	51	2	55	1	36	0
2017	49	2	55	1	43	0
2018	48	2	55	1	38	0
2019	61	2	55	1	37	0

b)

a

közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában 4 főállású pedagógust alkalmaznak, a szakember ellátottság képesítés szempontjából teljes. Az óvodában egy-egy gyógypedagógus–logopédus van. Az általános iskolában 5,5 főállású pedagógust alkalmaznak, melyből egy főállású gyógypedagógus. Az általános iskola szakember ellátottsága szintén teljes.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az országos kompetencia mérési eredmények alapján az azonos lakosság számú településekhez viszonyítva átlagos az eredmény.

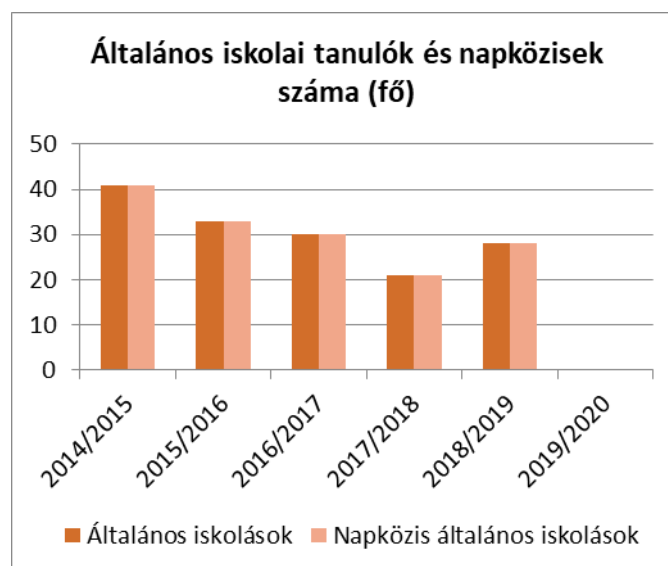
e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A hátrányos helyzetű gyermekek kiránduláson, tanulmányi versenyeken való részvétele biztosított.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2014/2015	41	n.a.	41	41	100,00%
2015/2016	33	n.a.	33	33	100,00%
2016/2017	30	n.a.	30	30	100,00%
2017/2018	21	n.a.	21	21	100,00%
2018/2019	28	n.a.	28	28	100,00%
2019/2020	24	n.a.	24	n.a.	100,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2014/2015	n.a.	4	1
2015/2016	n.a.	4	1
2016/2017	n.a.	4	1
2017/2018	n.a.	4	1
2018/2019	n.a.	4	1
2019/2020	n.a.	4	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Általános Iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma csökkenő tendenciát mutat. A vizsgált időszak során a bázis évhez viszonyítva a csökkenés mértéke a településen élő gyermekek és fiatal korúak számához viszonyítva jelentős mértékű. Ezáltal az általános iskolai osztályok számának 1 osztállyal való csökkenése is jelentősnek mondható, mivel a bázis év 3 osztályához viszonyítva a megmaradt 2 osztály 66 %-os visszaesést mutat. Ez nem segíti a település megfiatalodását és a fiatalok helyben maradását. Intézkedés kidolgozása indokolt.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyre inkább megjelennek az elszegényedés jelei	- fokozott odafigyelés, jelzések továbbítása a segítséget nyújtani tudó szervek felé, - ruha- és adománygyűjtés, osztás - élelmiszersegély

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja (Alaptörvény, Munka törvénykönyve), de a már meglévő esélyegyenlőtlenségek okainak feltárását és felszámolását nem írja elő egyetlen jogszabály sem.

A nemek közötti egyenlőség tekintetében a jogi szabályozás megfelel az EU előírásainak, azonban a jogérvényesítés területén tapasztalhatók problémák.

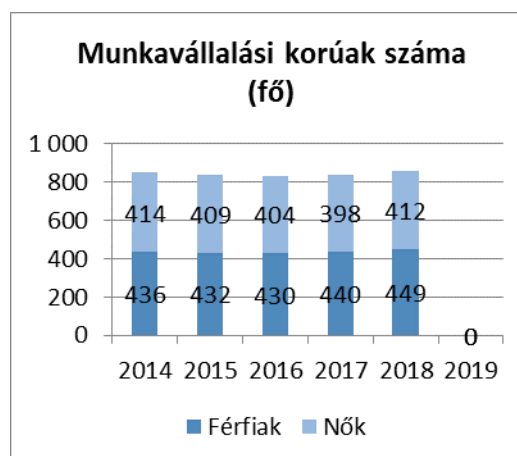
Magyarországon a nők helyzete hasonló a közösség tagállamainak női lakosaiéhoz, de az eltérő történelmi fejlődés miatt több területen is – főleg a foglalkoztatás területén – különböznek attól.

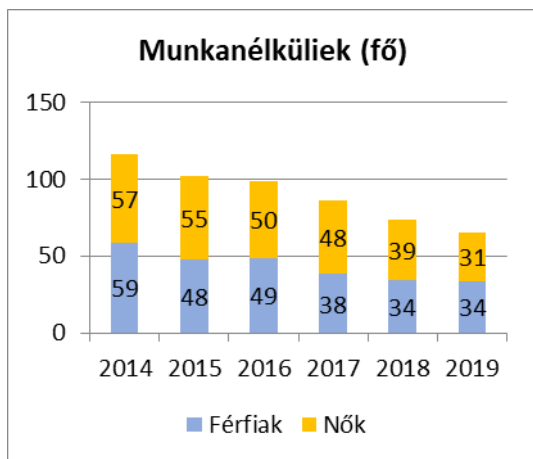
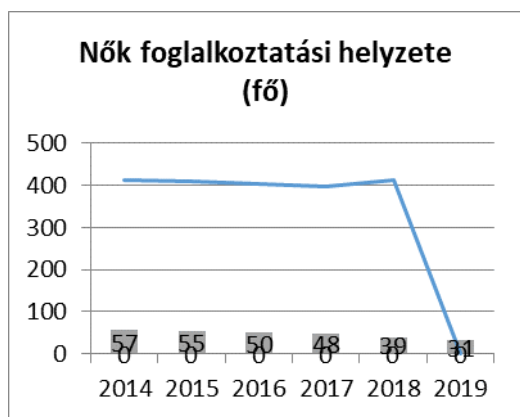
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2014	436	414	n.a.	n.a.	59	57
2015	432	409	n.a.	n.a.	48	55
2016	430	404	n.a.	n.a.	49	50
2017	440	398	n.a.	n.a.	38	48
2018	449	412	n.a.	n.a.	34	39
2019	438	410	n.a.	n.a.	34	31

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A vizsgált időszak során a nők foglalkoztatottsága növekedést mutat, a munkanélküli nők száma csökkent. Ez a mutató szám együtt mozog a férfiak munkanélküli mutatószámával. Ez a nők és a férfiak együtt foglalkoztatására mutat.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. A nők gazdasági szerepére azért is tekintettel kell lenni, mert az egyszülős családok jelentős részében a nők a családfenntartók. Abban az esetben, ha a nők álláskeresők, a család helyzete is megrendülhet.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő képzési programokban való részvételről a Járási Munkaügyi Központ nem tudott adatot szolgáltatni, helyi adatbázis pedig nincsen.

Országos adatok szerint a foglalkoztatást segítő és képzési programok elősegítik a munkavállalás esélyét.

Ugyanakkor a munkanélküli férfiak nagyobb eséllyel vesznek részt vállalkozás-támogatási

programokba és vállnak vállalkozóvá. A bértámogatási programokba azonos eséllyel kerülnek be a nők és a férfiak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkanélküli nők körében sok az alacsony iskolai végzettségű. Az iskolai végzettséget tekintve az általános iskolát végzettek kerülnek legtöbbször regisztrációra. Megállapítható, hogy minél magasabb az iskolai végzettség, annál nagyobb az esély az elhelyezkedésre.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szükségességében (üvegplafon-jelenség).

A nők esélyegyenlőségének sarkalatos kérdése „az egyenlő munkáért egyenlő bér” elvének érvényesülése.

A nők férfiakkal szembeni kereseti hátránya mögött sokféle tényező együttes hatása áll. A keresetek színvonalát meghatározhatja a gazdasági ág, gazdálkodási forma, a munkavállaló személyes jellemzői (életkora, iskolai végzettsége, foglalkozása). A női keresetek hátránya a versenyszférában nagyobb, mint a költségvetési szférában. A két szektor közötti eltérés oka, hogy a közszférában alkalmazott illetmény-előmeneteli rendszerek szűkebb teret adnak a nemek szerinti különbségtételnek, mint a piaci szféra szabad béralkuja.

A település egészére vonatkozóan hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk.

Az önkormányzatnál és intézményeinél dolgozók esetében hátrányos megkülönböztetés nincs.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik, mivel általában túlnyomórészt ők látják el a gyerekeket és az időseket.

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, családi napköziben, valamint óvodában, iskolában.

Településünkön a gyermekek napközbeni ellátása óvodában és az általános iskolában biztosított.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat tevékenységi körében realizálódik elsősorban. A szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordít a településen a védőnő.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2014	1	n.a.	-
2015	1	n.a.	-
2016	1	n.a.	-
2017	1	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A leendő édesanyák számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadása megkezdődik már várandós korban, egyéni beszélgetések, látogatások alkalmával, kezdve a szüléstől, szoptatástól a tápláláson gyerekevelésen át. Segítséget kapnak a szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében, szükség esetén az utánajárásban is.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Megállapítható, hogy településünkön nem jellemző a nőket érő, illetve a családon belüli erőszak.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön nincsenek. A településtől 25 km-re lévő Kaposváron található Borostyánvirág Anyaothton fogadja be a segítséget kérő családokat és egyedülállókat.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tapasztalatok alapján a leggyakrabban előforduló, a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák a munkanélküliség, alulképzettség, kismamák bezártság érzése, magányosság.

A munkanélküliség ösztársadalmi probléma, melyet a Munkaügyi Központ és az Önkormányzat szoros együttműködésével létrehozott komplex programokkal lehet enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony jövedelemmel rendelkező gyermekét egyedül nevelő vagy több gyermeket nevelő család esetében magas az elszegényedés kockázata.	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során az érintettek informálása az egyes ellátásokról, prevencióra kell nagyobb hangsúlyt fordítani.
A GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Óvoda nyitvatartási idejét a szülői igényekhez igazítani. Bölcsöde nyitása a településen.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

„...Mert ti lesztek majd az öregek,
S mindazt, mit nekik tettetek
Azt adják nektek a gyerekek,
Azért előre intelek titeket,
Szeressétek az öregeket.”

A demográfiai tendenciák és a megélhetési viszonyok arra hívják fel figyelmünket, hogy a társadalom számára komoly kihívás, hogy miképpen kezelje az idősödés problémáját.

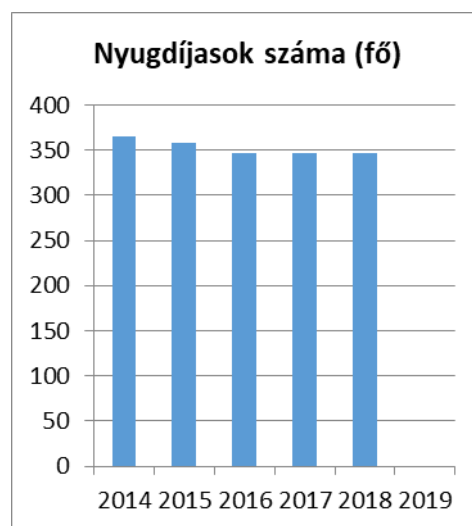
A népesség öregedésével járó társadalmi demográfiai problémák az elmúlt évtizedekben világszerte az érdeklődés középpontjába kerültek. 2025-re Európa népességének mintegy egyharmada eléri, vagy meghaladja 60. életévet, ezen belül is a 80 évesnél idősebbek száma különösen jelentős mértékben nő majd. A jövőben az idős emberek az európai népesség növekvő részarányát fogják képezni. Ezt a hatást csak fokozza, hogy az orvostudomány fejlődésével, növekszik a várható élettartam is. Ez a tendencia óriási hatást gyakorol Európa egész társadalmára. Ennek a változásnak számos közegészségügyi és szociális vonatkozása van már jelenleg is. Az idős emberek társadalmi réteghelyzetének szerkezete az elkövetkező években, évtizedekben feltehetően sokat változik majd. Ez részben az iskolázottság, a kulturális szint növekedésének, az igények modernizálódásának lesz a következménye. Ennek megfelelően az idősök életminőségének javítását célzó társadalmi programok a szociálissegítség feladatai mellett újszerű kihívásokkal is szembe találják majd magukat. Demográfiai előrejelzések szerint valamennyi idős korú csoport aránya növekedni fog, de a legidősebbek, azon belül pedig a nők részaránya emelkedik legintenzívebben. A nemek aránya fokozatosan a nők felé tolódott el: 1980-ban ezer férfira 1064, 2001-ben 1102, 2005-ben 1107 nő jutott. Fontos körülmény, hogy a nők várható átlagos élettartama hosszabb, halandósága alacsonyabb, mint a férfiaké. Ennek következtében nőtöbbség a 40 évesnél-idősebbeknél alakul ki, és a kor előre haladtával növekszik.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2014	157	208	365
2015	155	203	358
2016	151	196	347
2017	154	192	346
2018	155	191	346
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élő nyugdíjasok száma közel állandó. kismértékű csökkenést mutat a nyugdíjban részesülő nők létszáma, azonban ez a változás a településen élő nyugdíjasok számához viszonyítva kismértékű. A településen élők számához viszonyítva a nyugdíjasok létszáma magas, mely az idős korúak részére kidolgozandó intézkedések szükségességét támasztja alá.

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivéve, ha speciális tudással rendelkezik. Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerőpiaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

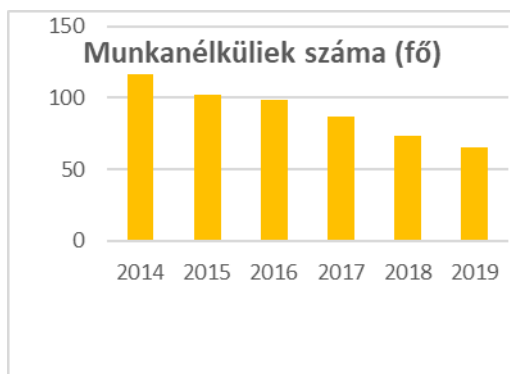
6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
		Fő	%		Fő	%
2014	116	16,25	14%	0	n.a.	-
2015	102	13,98	14%	0	n.a.	-
2016	99	0,50	1%	0	n.a.	-
2017	87	0,43	0%	0	n.a.	-
2018	73	0,00	0%	0	n.a.	-
2019	65	0,00	0%	0	n.a.	-

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A fenti adatokból megállapítható, hogy a regisztrált munkanélküliek számán belül nem magas az 55 év felettek aránya.

b) tevékeny idősor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősek tanulását segítő program a településen jelenleg nincs, 5 évvel ezelőtt indult egy alapfokú számítógépes tanfolyam idősorúak részére, melyen 2 csoportban közel 30-an vettek részt. A település közintézményeiben jelenleg nyugdíjas korú foglalkoztatott nincs.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

Az a) pontban található táblázat adatai szerint azonban településünkön a regisztrált munkanélküliek számán belül nem magas az 55 év felettek aránya

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi, szociális, művelődési szolgáltatások a község minden lakosa részére biztosított.

Az önkormányzat biztosítja az idősek számára a szociális alapszolgáltatásokat (étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás).

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Házi segítségnyújtás keretében főként idős emberekről, fogyatékos személyekről, valamint azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről gondoskodnak, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetbe történő visszaileszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához.

A házi segítségnyújtás keretében biztosítják:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 5101)	
		Fő	%
2014	230	n.a.	-
2015	236	n.a.	-
2016	239	n.a.	-
2017	238	n.a.	-
2018	240	n.a.	-
2019	245	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élő 65 év feletti lakosok száma ~ 4 %-os növekedést mutat a bázis évhez viszonyítva, mely a település előregedésére mutató jel lehet.

Az *étkeztetés* keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani és

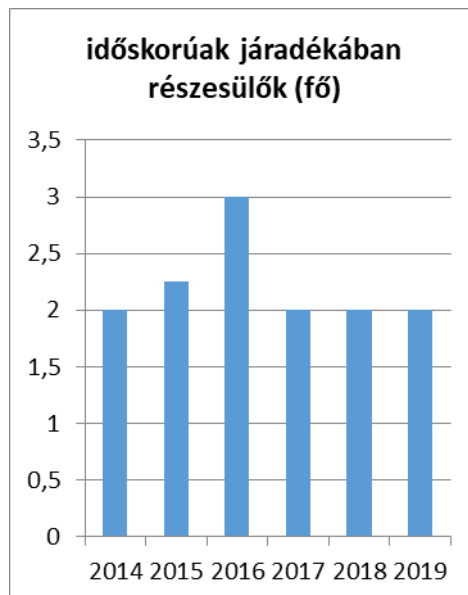
- nyugdíjasok, nyugdíjszerű ellátásban, idős korúak járadékában, fogyatékosági támogatásban részesülők, vagy
- egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyében részesülnek, vagy
- azok a személyek, akiknek az étkeztetését egészségi állapotuk vagy szociális helyzetük indokolja.

Az ellátás történhet az étel:

- kiszolgálásával egyidejű helyben fogyasztással,
- elvitelének lehetővé tételével,
- lakásra szállítással.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2014	2
2015	2,25
2016	3
2017	2
2018	2
2019	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma a településen élő időskorúak számához viszonyítva kismértékű. Értékének változásából szignifikáns statisztikai következtetések nem vonhatóak le. A mutatószámok értékéből azonban megállapítható, hogy a támogatás a településen szükséges, mivel azokban az esetekben ahol ez megállításra került az egészségügyi és anyagi háttér ezt indokolta.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: Az ellátás célja, hogy a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk miatt ellátásra, segítségre szoruló idős, fogyatékos személyek, tartósan betegek biztonságát erősítse.

A rendszer technikai eszköze egy mobiltelefon, mely szükség esetén egy gomb benyomásával riasztást küld a diszpécser központ felé. A 24 órás szolgálatot teljesítő ügyeletes gondozónő a hívásra azonnal reagál.

Az ellátásban részesülők: tovább maradhatnak saját otthonukban, ez által kitolódik a szakosított ellátásokba kerülés ideje, azonnali segítségnyújtásra van lehetőség, az egyedül élők biztonságérzetét növeli a rendszer, a hozzátartozó nagyobb biztonságban tudhatja családtagját.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Nyugdíjas Klub szervezésében saját programjaikon, illetve a testvér nyugdíjas Klubok rendezvényein is részt vehetnek. A Művelődési Ház közművelődési célra rendelkezésre áll.

c) idősök informatikai jártassága

Községünkben felmérés nem készült az idősök informatikai jártasságáról, de tapasztalataink szerint egyre több idős ember ismeri és használja az internetet, melynek segítségével távol élő családtagjaikkal kapcsolatot tarthatnak, valamint hasznos információkat szerezhetnek. A Segítő Kezek az Aktív Évekért program keretén belül 10 fő egyedülálló 65 év feletti személy vesz részt a segítő programban, amelyben személyesen és online is tartják a kapcsolatot a dolgozókkal.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen működő Ezüstoffenyő Nyugdíjas Klub nyitva áll a község minden idős embere számára, bárki tagja lehet a közösségnek, részt vehet rendezvényeiken. A Nyugdíjas Klub tagjai aktív életet élnek, rendszeres időközönként klubnapot tartanak, negyedévente megünneplik az aktuális névnapos tagokat. A szomszédos települések klubjaival szoros kapcsolatot ápolnak, kölcsönösen részt vesznek egymás rendezvényein. Évente megrendezik a mára már hagyományossá vált dalos találkozót, ahol minden évben nagy számban jelennek meg énekcsoportok szerte a megyéből.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élő idősek száma	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.
Generációk közötti kapcsolati nehézségek	Generációk közötti együttműködést elősegítő jó gyakorlatok, modellek gyűjtése, ezek nyomán programok szervezése. Internet használat népszerűsítése.
Áldozattá válás időskorban	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése. A rendőrség által összeállított bűnmegelőzési tájékoztatók széles körű megismertetése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Jelenleg nincs a településen csak fogyatékkal élőket, vagy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató munkáltató.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen nincs ilyenről tudomásunk.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Településünkön a korábban már részletezett, a somogyjádi Alapszolgáltatási Központ intézmény keretében biztosított házi segítségnyújtást és étkeztetést, mint szociális alapszolgáltatásokat a fogyatékkal élők is igénybe vehetik. Jelenleg a házi segítségnyújtásban 2 fő mozgáskorlátozott személy vesz részt.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2014	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi

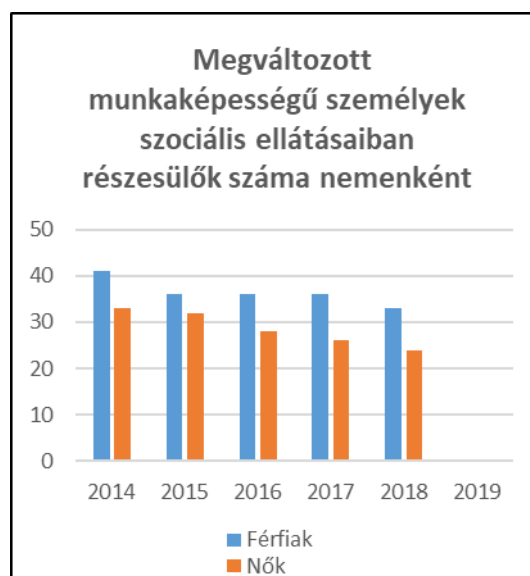
7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Településünkön a rokkantsági és rehabilitációs ellátásban részesülők száma csökken, az egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyében részesülők száma minimálisan változik.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2014	41	33	74
2015	36	32	68
2016	36	28	64
2017	36	26	62
2018	33	24	57
2019	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élő megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma mind a férfiak, mind a nők tekintetében csökkenő tendenciát mutat, azonban a mérőszámok értéke egyértelműen alátámasztja az ellátást.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek / Óvoda, Orvosi rendelő, Hivatal, Művelődési Ház/ akadálymentesítettek. A jövőben, ha pályázati lehetőség nyílik – önkormányzati pénzeszköz hiányában – akadálymentesíteni kellene az iskola épületét is.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos személy számára jogszabályban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Községünkben a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos.

Mára elmondható, hogy az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő hozzáférés részben biztosított.

A közösségi fórumokat, közmeghallgatásokat eddig is akadálymentes helyszínen rendeztük meg.

A községben az Önkormányzat épülete, az Orvosi rendelő, a Posta és a Művelődési Ház már akadálymentesített, az Óvoda akadálymentesítése jelenleg folyamatban van.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A település intézményeinek, épületeinek akadálymentesítettségét az alábbi táblázat mutatja.

7.3.3. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben

	Igen/nem								
	Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
Helyi és távolsági tömegközlekedés	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
Buszpályaudvar, buszvárók	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem
Vasútállomás	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó munkatársától és az érdekvédelmi szervezetek vezetőitől

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb)

Jelenleg nincsenek ilyen helyi szolgáltatások.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nem rendelkezünk információval a fogyatékosokat érintő pozitív diszkriminációval kapcsolatban.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közintézmények akadálymentesítése csak részben megoldott	pályázati források keresése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Az önkormányzatnak és intézményeinek, a községben működő vállalkozóknak, vállalkozásoknak, a civil szervezeteknek, az egyház képviselőinek, a község lakosságának – kicsiknek és nagyoknak, időseknek és fiataloknak – közös érdeke és felelőssége, hogy Somogysárd a jövőben is még inkább élhető és szerethető településsé váljon.

Ennek érdekében a többség szívesen részt vesz a kijelölt feladatokban. Fontos, hogy a jövőben is minél többen aktív tevékenységet folytassanak és ezzel mintát mutatva a közösség többi tagjának egyre többen bekapcsolódjanak a közösségi munkába.

A civil szervezetek, a lakosság és az önkormányzat kapcsolata jónak értékelhető, ami elmondható a helyi civil szervezetek és a környező települések kapcsolatáról is.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A közösségi rendezvényeket a Sportegyesület, a Képviselő-testület és a Nyugdíjas Klub szervezik.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Somogysárd Község Önkormányzata társult, Mezőcsokonya, Somogyfajsz, Újvárfalva községek Önkormányzataival, létrehozva a működésüket segítő Somogysárdi Közös Önkormányzati Hivatalt. Elmondható, hogy a társulások funkciói közé az alábbiak tartoznak: pl. az önkormányzati feladat- és hatáskör ellátás, térségi közszolgáltatások szervezése, összehangolása, biztosítása, fejlesztése, településfejlesztés összehangolása, humán szolgáltatások /pl. köznevelési-egészségügyi-szociális ellátás, szolgáltatás, gyermekjóléti-gyermekevédelmi ellátás-szolgáltatás, kulturális –közművelődési-művészeti tevékenység/. Az Önkormányzat tagja: a Somogy megyei Önkormányzatok Munkavédelmi és Tűzvédelmi Társulásának, Alapszolgáltatási Központ és „Együtt Könnyebb” Időskorúak Otthona, Ivóvízminőségjavító Önkormányzati Társulás, Városkörnyéki Háziorvosi Ügyelet. A társulásokkal és az önkormányzatokkal a kapcsolat és a partnerség jónak minősíthető minden téren.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen jelenleg nem működik nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nincs információ.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen nem tudunk ilyen szereplőt mondani.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésében és az egyes esélyegyenlőségi célcsoportok jellemzőinek feltárásában segítséget nyújtottak a községben dolgozó egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, szakemberek.

Az esélyegyenlőségi program elkészítésébe bevont partnerek

Somssich Imre Általános Iskola Somogysárdi Telephelye	Baksáné Csák Mária pedagógus
Hétszínvirág Óvoda	Fentős Zoltánné óvodavezető
Védőnői Szolgálat	Ballérné Bogárdi Éva védőnő
Háziorvosi Szolgálat	Dr. Albert Antal háziorvos
Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat	Visnyei Csaba családgondozó

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program tervezete az Önkormányzati Hivatalban, a község honlapján közzétételre kerül, így az elkészült anyagról bárki elmondhatja véleményét, javaslatait.

A képviselő-testület által elfogadott dokumentum a honlapon hozzáférhető lesz, mely alapján biztosítható lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Magas a munkanélküliség a településen, ezen belül is magas a tartós munkanélküliek aránya	Közfoglalkoztatásban résztvevők számának növelése
	A roma gyermekek identitástudata gyenge	A roma gyermekek identitástudatának erősítése
	Nem eléggé ismert a roma kultúra	Roma kultúra bemutatása rendezvények szervezésével
Gyermekek	Egyre inkább megjelennek az elszegényedés jelei	- fokozott odafigyelés, jelzések továbbítása a segítséget nyújtani tudó szervek felé, - ruha és adománygyűjtés, osztás - élelmiszersegélyek
Idősek	Magas az egyedül élő idősök száma	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Az elmagányosodás megelőzése. Képzések igény szerinti bővítése.
	Generációk közötti kapcsolati nehézségek	Generációk közötti együttműködést elősegítő jó gyakorlatok, modellek gyűjtése, ezek nyomán programok szervezése. Internet használat megismertetése.
	Áldozattá válás időskorban	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése. Bűnmegelőzési programok.
Nők	Alacsony jövedelemmel rendelkező gyermekét egyedül nevelő vagy több gyermeket nevelő család esetében magas az elszegényedés kockázata.	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során az érintettek informálása az egyes ellátásokról, prevencióra kell nagyobb hangsúlyt fordítani.
	A GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Óvoda nyitvatartási idejét a szülői igényekhez igazítani. Bölcsőde létrehozása.
Fogyatékkal élők	Közintézmények akadálymentesítése csak részben megoldott	pályázati források keresése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Közfoglalkoztatásban résztvevők számának növelése	Somogysárd Község Önkormányzat - polgármester
	A roma gyermekek identitástudatának erősítése	pedagógusok
	Roma kultúra bemutatása rendezvények szervezésével	pedagógusok, roma önkéntesek
Gyermekek	- fokozott odafigyelés, jelzések továbbítása a segítséget nyújtani tudó szervek felé, - ruha és adománygyűjtés, osztás - élelmiszersegélyek osztása	Somogysárd Község Önkormányzat – polgármester, Jelzőrendszeri tagok
Idősek	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.	Nyugdíjasklub, Somogysárd Község Önkormányzat
	Generációk közötti együttműködést elősegítő jó gyakorlatok, modellek gyűjtése, ezek nyomán programok szervezése. Internet használat.	Nyugdíjasklub, Somogysárd Község Önkormányzat
	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése. Bűnmegelőzési programok.	Somogysárd Község Önkormányzat, Rendőrség
Nők	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során az érintettek informálása az egyes ellátásokról, prevencióra kell nagyobb hangsúlyt fordítani.	Alapszolgáltatási Központ családgyógyozó, Védőnői Szolgálat
	Óvoda nyitvatartási idejét a szülői igényekhez igazítani.	Hétszínvirág Óvoda – óvodavezető, Somogysárd Község Önkormányzat
Fogyatékkal élők	pályázati források keresése	Somogysárd Község Önkormányzat - polgármester

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetés eiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Roma népesség igényeinek felmérése	Jelenleg nincs információ a roma lakosság felzárkózást segítő igényeiről	naprakész információ,		adatgyűjtés	Polgármester	2021.06.30.		humán	folyamatos frissítés, naprakész információ
2	Közfoglalkoztatás	munkalehetőség hiánya	minél több munkanélküli személy bevonása a foglalkoztatásba		közfoglalkoztatás	Polgármester	folyamatos	foglalkoztatottak számának növekedése	humán, technikai, pénzügyi	pályázati lehetőségek kihasználása
3	Élelmiszersegély	szociálisan rászorult, rossz anyagi körülmények között élő családok	élelmiszersegély csomagok osztása rászorulóknak		segélycsomag osztása	Polgármester	2020.12.31.	rászoruló családok segélyezése	humán, technikai	pénzügyi forrás megléte

II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Élelmiszer-segély	szociálisan rászorult, rossz anyagi körülmények között élők	élelmiszer-segély csomagok osztása rászorulóknak		segélycsomag osztása	polgármester	2020.12.31.	rászoruló gyermekek segélyezése	humán, technikai	pénzügyi forrás megléte, pályázatok
2	Higénia	Fejtetvesség	Fejtetű kiírtása		Felvilágosítás, vizsgálat, irtószer osztása	Védőnő	folyamatos	fejtetvesség megszüntetése	humán, technikai	folyamatos ellenőrzés, kezelés
3										
...										
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Közfoglalkoztatás	munkahelyek hiánya	foglalkoztatás		foglalkoztatás	polgármester	folyamatos	foglalkoztatott nők számának növekedése	humán, technikai, pénzügyi	pályázati lehetőségek kihasználása
2	A nőket érintő szűrővizsgálatok elérhetőségének fejlesztése	Alacsony a szűrővizsgálatokon résztvevők száma	Növekedjen a szűrővizsgálatokon résztvevők száma, fejlődjön a tudatos egészségvédelem		Egészségtudatot fejlesztő kiadványok, cikkek, propaganda, szűrések megszervezése,	Háziorvos, védőnő	folyamatos	Egészségügyi statisztikai mutatók javulása	humán, pénzügyi	Folyamatos részvétel a szűréseken, propaganda
3										
...										
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Közös rendezvények	idősek elszigetelődésének, elmagányosodásának megszüntetése	Idősek közösségi életbe történő bevonása		nyugdíjas rendezvények szervezése, idősek anyagi támogatása	Polgármester, képviselő-testület, nyugdíjas klub	folyamatos	növekvő részvétel a rendezvényeken	humán, pénzügyi	Idősek támogatása, Nyugdíjas klub fenntartása

2										
3										
...										
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadálymentesített középületek, járdák karbantartása	Utak, rámpák és járdák néhol nagyon rossz minősége	Kerekesszékekkel is közlekedhető utak, járdák		Folyamatos karbantartás	polgármester, képviselő-testület	folyamatos	jó utak, járdák, akadálymentes épületek	pénzügyi, technikai, humán	Szükséges anyagi források megteremtése
2										
3										
...										

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre

- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Fentős Zoltán polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell

foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Somogysárd község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Somogysárd község képviselő-testülete nevében eljáró Polgármester a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 7/2020.(VI.8.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum : Somogysárd 2020. június 8.

Fentős Zoltán polgármester
Aláírás